

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Scanpole Oy
Länsikatu 15
80110 JOENSUU

Puhdistettavan alueen sijainti

Ilmoitusta koskevan alueen katuosoite on Höljäkantie 69, Nurmes.
Ilmoitusta koskevan kiinteistön tunnus on 541-402-0053-0001.

Kiinteistön omistaja

Scanpole Oy
Länsikatu 15
80110 JOENSUU

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta vastaanotettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa 3.5.2024.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 9.3.2017 ympäristölupapäätöksen (nro 12/2017/1, dnro ISAVI/28/04.08/2013), joka koskee Höljäkän kyllästämöalueen pilaantuneen maaperän ja Suuri Everikinlampeen johtavan ojan pohjasedimentin kunnostamista.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on hyväksynyt 2.6.2023 antamallaan lausunnolla Höljäkän kyllästämön ympäristöluvan ISAVI/28/04.08/2013 mukaisen maaperä puhdistamisen.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta liitteineen, 3.5.2024, Scanpole Oy.

Höljäkän kyllästämörakennuksen ympäristössä toteutettiin pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteitä osana laajempaa kyllästämöalueen kenttäalueiden saneerausta ja siinä yhteydessä toteutettuja pilaantuneen maaperän kunnostustoimenpiteitä.

Nyt kyseessä oleva alue sisältyi vuonna 2022 toteutettuun maaperän puhdistamisvaiheeseen 4. Puhdistustöissä noudatettiin Itä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöstä Nro 12/2017/1 (DNRO ISAVI/28/04.08/2013). Puhdistustöissä alueelta poistettiin pilaantuneita maita uusien kenttärakenteiden rakentamisen edellyttämässä laajuudessa ja syvyydessä, lisäksi pahiten likaantuneilta alueilta poistettiin pilaantuneita maa-aineksia pohjavesipinnan tasoon saakka. Kaivantojen jäännöspitoisuudet selvitettiin ja dokumentoitiin kaivutöiden yhteydessä.

Toimenpiteet on raportoitu Envineer Oy:n laatimassa loppuraportissa (Höljäkän kyllästämö, pilaantuneen maaperän kunnostus, vuosiraportti 2022 ja kunnostustöiden 2018-2022 yhteenveto; 3.5.2023).

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria sekä pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksen mukaan kohteessa on harjoitettu puunkyllästystoimintaa vuodesta 1958 lähtien. Nyt kyseessä olevalla alueella maaperän pilaantuminen johtuu suurelta osin 1970-luvulla tapahtuneesta vanhan kyllästämön tulipalosta, jonka yhteydessä maaperään pääsi kreosootti- ja suolakyllästettä. Nykyisestä toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen sekä tuleva maankäyttö

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohteen maankäyttö pysyy nykyisellään. Kyllästämölle myönnettiin lokakuussa 2023 uusi ympäristölupa (Itä-Suomen aluehallintovirasto 85/2023; Dnro:t ISAVI/11501/2022 ja ISAVI/9272/2022). Uuteen ympäristölupaan sisältyvä kyllästämön laajennuksen (uusi kupariöljylinja) rakentaminen aloitetaan kesällä 2024.

Höljäkän kyllästämön alueella on voimassa Pohjois-Karjalan maakunta-kaava 2040. Maakuntakaavassa kyllästämöalue on osoitettu t-kem teollisuusalueeksi. Merkinnällä osoitetaan aluerakenteen kannalta merkittävät teollisuus-, bioteollisuus ja varastoalueet, jolla on vähintään seudullista merkitystä. Lisämerkinnällä -kem osoitetaan alueita, joilla on

tai joille on suunnitteilla merkittävä, vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos.

Nurmeksen kaupungin yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 2.10.2000. Yleiskaavassa, joka on oikeusvaikutukseton, Höljäkän kyläkeskus on merkitty maisemaltaan ja kulttuurihistorialliselta ympäristöltään maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi (AT-2/sk).

Höljäkän keskustan osayleiskaavassa kyllästämöalue on osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi T-merkinnällä. Lisäksi alueelle on !-merkinnällä osoitettu terveyshaitan poistamistarve, jolloin alueelle rakennettaessa tulee suunnittelu- ja rakentamismääräyksen mukaisesti tarvittaessa poistaa pilaantuneet maamassat massanvaihdoilla.

Maaperätiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että toimenpidealueen maaperä on hiekkaa ja hienoa hiekkaa. Vuonna 2022 tehdyt kaivannot täytettiin hiekalla ja rakennettujen kenttäalueiden osalta pintaosaan tehtiin kenttien edellyttämät rakennekerrokset ja kestopäällysteet. Kyllästämörakennuksen viereinen alue, johon on suunnitteilla uusi kyllästyslinja, täytettiin väliaikaisesti hiekalla.

Pinta- ja pohjavesitiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kyllästämöllä alueen pohjavettä otetaan prosessikäyttöön, mutta talousvetenä kyllästämöalueen pohjavettä ei käytetä. Alueen pohjavesi on säännöllisen tarkkailun piirissä. Kyllästämön edustalla sijaitsevassa havaintoputkessa HP10 pohjavesipinta oli 8.4.2024 tehdyssä mittauksessa 2,3 metrin syvyydellä maan pinnasta. Kesäkuussa 2023 vesipinta oli 2,12 metrin syvyydellä ja elokuussa 2023 1,91 metrin syvyydellä maan pinnasta. Keskimäärin toimenpidealueella pohjavesi esiintyy siten noin 2 metrin syvyydellä maan pinnasta.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- sekä pohja- ja pintavesitutkimukset

Ilmoituksessa kerrotaan, että suuri osa toimenpidealueen pilaantuneista maa-aineksista poistettiin vuonna 2022 toteutetuilla kaivutoimenpiteillä. Kaivut toteutettiin suunnitelmien ja ympäristöluvan ISAVI/28/04.08/2013 määräyksiensä mukaisesti ja monin paikoin kaivantojen reunoille jäi kohonneina pitoisuuksina PAH-yhdisteitä ja tai CCA-metalleja, joista ei alueen nykyisessä käyttömuodossa aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle. Haitta-ainepitoisuudet on dokumentoitu maaperän kunnostuksen loppuraporttiin (Envineer Oy, 3.5.2023, Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve).

Arvio maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuudesta sekä puhdistustarpeesta

Ilmoituksessa kerrotaan, että toimenpidealueella ei ole ympäristö- tai terveyshaittaan perustuvaa maaperän tai pohjaveden puhdistustarvetta. Uuden kyllästyslinjan ja siihen liittyvän uudisrakentamisen yhteydessä maankaivutoimenpiteitä joudutaan kuitenkin osin ulottamaan kesällä 2022 toteutettuja kaivutoimenpiteitä syvemmälle ja laajemmalle alueelle, jonka vuoksi kaivettaviksi tulee haitta-aineita sisältäviä maa-aineksia.

Ilmoituksessa on arvioitu puhdistettavan alueen pinta-alaaksi 700 m² ja tältä alueelta kaivettavaksi pilaantuneen maa-aineksen määräksi 500 m³ltr.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksessa kerrotaan, että haitta-ainepitoisia maa-aineksia kaivetaan siinä määrin, kuin kyllästämölaajennuksen rakentaminen sitä edellyttää. Maaperän puhdistukselle ei ole tarvetta asettaa numeerisia pitoisuustavoitteita. Kaivualueen jäännöspitoisuudet selvitetään ja dokumentoidaan työn aikana.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Ilmoituksessa kerrotaan, että haitta-ainepitoisia maa-aineksia poistetaan kaivamalla siinä määrin, kuin uudet rakenteet sitä edellyttävät. Lisäksi maaperästä poistetaan kaivualueelle sijoittuvat vanhan kyllästämön betonisen turva-altaan pohjarakenteet. Radan varteen sijoittuva maanalainen käytöstä poistettu kreosoottisäiliö puhdistetaan ja joko otetaan uusiokäyttöön jäähdytys/palovesisäiliönä tai poistetaan käytöstä ja täytetään hiekalla. Säiliön poistamiselle ei ole tarvetta, ja se olisi teollisuusraiteen läheisyyden vuoksi teknisesti myös erittäin vaikea toteuttaa.

Jätteiden sekä kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Pilaantuneiden maa-ainesten ja jätteiden käsittely

Ilmoituksen mukaan kaivumaiden käsittelyssä noudatetaan vastaavaa periaatetta, kuin vuonna 2022 toteutetuissa massanvaihdossa: PIMA-asetuksen ylemmän ohjearvotason ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset toimitetaan luvanvaraiseen käsittelylaitokseen. Tätä alhaisempia pitoisuuksia sisältävät kaivumaat joko toimitetaan luvanvaraiseen käsittelypaikkaan tai hyödynnetään kyllästämöalueen maarakentamisessa vastaavin periaattein, kuin kyllästämöalueella aiemmin toteutetuissa maaperän kunnostustoimenpiteissä. Hyödyntämisalueet dokumentoidaan ja esitetään loppuraportissa.

Maaperästä poistettavat vanhat betonirakenteet tutkitaan ja ne toimitetaan haitta-ainepitoisuuksien mukaisesti joko käsiteltäviksi tai hyödynnettäviksi luvanvaraisiin kohteisiin.

Kaivantoon kertyvien vesien käsittely

Ilmoituksessa kerrotaan, että kaivun ja uudisrakentamisen aikana joudutaan kaivannon pohjaveden pintaa joiltain osin mahdollisesti alentamaan. Mahdollisessa pohjaveden alentamisessa pumpattavat vedet ohjataan laitoksen hulevesilinjastoon ja sitä kautta tasausallas/öljynerotinkäsittelyyn. Pumpattavasta vedestä otetaan kontrollinäytteet vähintään viikoittain ja vastaavina ajankohtina otetaan näytteet myös tasausaltaasta öljynerottimen jälkeen ojaan purettavasta vedestä. Vesinäytteistä analysoidaan vähintään PAH-yhdisteiden ja metallien pitoisuudet.

Puhdistustöiden toteuttaminen, valvonta, seuranta ja tarkkailu

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneen maaperän kaivuja valvoo ympäristötekniinen asiantuntija, joka näytteenottoillaan ohjaa kaivumaiden lajittelua ja toimittamista oikeaan paikkaan sekä selvittää ja dokumentoi kaivualan jäännöspitoisuudet.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksessa kerrotaan, että haitta-ainepitoisten maiden esiintyminen huomioidaan alueen maanrakennustöissä, eikä siitä siten aiheudu erityisiä ympäristövaikutuksia.

Maaperän puhdistustyön aikataulu

Ilmoituksen mukaan maaperän puhdistustyö on tarkoitus toteuttaa kesäkuussa 2024.

Kiinteistön omistajan kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole pyytänyt kiinteistön omistajalta erikseen kannanottoa puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta. Kiinteistön omistaja on ilmoituksen tekijä, jolloin Pohjois-Karjalan ELY-keskus katsoo, että tämä on näin ollen tietoinen ilmoituksen mukaisesta maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pyytänyt 8.5.2024 sähköpostitse kannanottoa Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta.

Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on 8.5.2024 sähköpostitse antamassaan lausunnossaan todennut, että kyllästäjän laajennukselle on Nurmeksen kaupungin rakennusvalvonta myöntänyt

rakennusluvan 11.4.2024 § 761 24-0015-R. Mikäli hakemuksessa mainittu vanha kreosoottisäiliö jätetään paikoilleen maaperään käytöstä poistettuna, on sille toimenpiteelle haettava poikkeusta kunnan ympäristönsuojelumääräyksiensä mukaisesti ympäristönsuojelusta.

Viranomaisen ratkaisu

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut Nurmeksen kaupungissa sijaitsevaa kiinteistöä 541-402-0053-0001 koskevan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyt maaperän puhdistus- ja riskien hallintatoimet seuraavin määräyksiin:

Puhdistustavoitteet

1. Rakennettavan alueen maaperä tulee puhdistaa ilmoituksen ja riskiarvioinnin mukaan sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle nykyisellä tai tulevilla maankäytöllä. Pilaantuneen maa-aineksen poisto toteutetaan rakentamisen edellyttämässä laajuudessa.
2. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määräistä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määräistä ja hyödyntämispaikoista.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on tarvittaessa aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

Maa-ainesten ja jätteiden käsittely sekä varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 10 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.
6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineksia ja jätteitä voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty, esim. näytteiden

analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Pohjois-Karjalan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.

8. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.
9. Mikäli ilmoituksessa esitetty vanha maanalainen kreosoottisäiliö aiotaan jättää käytöstä poistettuna ja puhdistettuna paikalleen, on toimenpiteelle haettava poikkeusta Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksen mukaisesti kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

10. Puhdistettavalla alueella voidaan hyödyntää sieltä kaivettavia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä ilmoituksessa esitetyn hyötykäyttösuunnitelman haitta-aineiden pitoisuuksia. Hyötykäytettävät haitallisia aineita sisältävät maa-ainekset on peitettävä vähintään 0,2 metrin vahvuisella puhtaalla maa-ainekerroksella. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
11. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä.
12. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 19 edellytetyyn loppuraporttiin. Maa-ainesten hyötykäyttö ei saa aiheuttaa maaperän lisäpilaantumista.

Pilaantuneiden maa-ainesten ja jätteiden kuljettaminen

13. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Siirtoasiakirjojen tiedot on toimitettava siirtoasiakirjarekisteriin ilman aiheetonta viivytystä.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

14. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivualueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratorioissa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneen veden käsittely

15. Pilaantuneen maan kaivantoihin mahdollisesti kertyvästä vedestä on otettava edustavia vesinäytteitä. Näytteistä on tutkittava alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
16. Tarvittaessa vesi on poistettava ja toimitettava asianmukaisen ympäristöluvan omaavan laitoksen käsiteltäväksi. Vaihtoehtoisesti vesi voidaan puhdistaa ilmoituksen mukaisesti paikan päällä kyllästämön vesienkäsittelyjärjestelmässä. Jos kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärintiin pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä. Vesihuollon liittymispalveluiden lupa tulee esittää viranomaiselle ennen johtamisen aloittamista.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

17. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.
18. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Pohjois-Karjalan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä maaperän puhdistamisen osalta.
19. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja syvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä sekä yhteenveto mahdollisten

vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri hyödyntämis-, käsittely- ja loppusijoituspaikoille.

Loppuraportti on toimitettava Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle neljän kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §).

Määräyksissä on huomioitu Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto ja ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (pilaantunut alue) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytetyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 2., 4., 11., 15., ja 17.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty tarvittaessa aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. Höljäkän kyllästämöalue on aidattu kulunvalvonnalla varustettu alue, jonne ulkopuoliset eivät pääse vapaasti liikkumaan (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 4., 7., 8., 13., 15. ja 16.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 8.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoipaikkaan. Rakennettavalla alueen maaperässä sijaitsevan vanhan kreosoottisäiliön paikalleen jättäminen käytöstä poistettuna edellyttää tämä Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 12 §:n mukaisesti poikkeuksen hakemista Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta. (Määräys 8. ja 9)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon

asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 13.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 13.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 24 §:ssä. (Määräys 13.)

Jätelain 121 a §:n mukaan siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä. Siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa. Siirtoasiakirjaan tehtävät muutokset on voitava havaita jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja siinä olevien tietojen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville. Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirjan tiedot kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä. (Määräys 13.)

Jätelain 121 b §:n mukaan siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettajan, on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta jätelain 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin. Tiedot on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä teknisen rajapinnan kautta. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa. Tiedot voi toimittaa myös muulla rekisterinpitäjän kanssa erikseen sovitulla tavalla, jos tietojen toimittaminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Jätteen haltija tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa

jätteen kuljettaja vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta. (Määräys 13.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 11., 14., 15., ja 17.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläölovelvollisuus). Puhdistamisen vaikutuksia alueen pohja- ja pintaveteen on seurattava näytteenoton avulla. Kaivannosta tai pohjaveden pinnan alentamisen vuoksi pumpattavan pohjaveden haitta-ainepitoisuuden tarkkailu on perusteltua. Muutoin kyllästämoalueen pohjavesiputkista toteutettavaa pohjaveden tarkkailua ei ole puhdistamisen aikana erikseen tarpeen järjestää, koska alueen pohjavettä tarkkaillaan kattavasti laitoksen toimintaa koskevien ympäristölupien velvoitteiden mukaisesti. (Määräykset 15. ja 16.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavan alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella ja käsittelyllä varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräykset 15. ja 16.)

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7. ja 18.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 17-19 on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehdyt näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 121 a, 121 b, 122, 142 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 580 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 10 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2025 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Scanpole Oy (sähköisesti)

Tiedoksi

Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Nurmeksen kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Petri Naumanen petri.naumanen@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Pauliina Palmgren pauliina.palmgren@ely-keskus.fi.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Petri Naumanen ja ratkaissut ympäristönsuojelu ja vesienhoito -yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta